

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1939.

Första kammaren.

Nr 9.

Onsdagen den 8 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Företogs val av tjugufyra valmän för utseende av ej mindre riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare än även riksdagens militieombudsman och dennes efterträdare; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit till valmän utsedda:

herr Anderberg	med 80 röster,
» Bergström	» 80 » ,
» Björkman, Gustaf,	» 80 » ,
» Branting	» 80 » ,
» Eskhult	» 80 » ,
» Granath	» 80 » ,
» Gustavson, John,	» 80 » ,
» Hagman	» 80 » ,
» Holstenson	» 80 » ,
friherre Lagerfelt	» 80 » ,
herr Larsson, Sam,	» 80 » ,
» Linder	» 80 » ,
» Mannerskantz	» 80 » ,
» Petersson, Knut,	» 80 » ,
» Sandegård	» 80 » ,
» Schlyter	» 80 » ,
» Sederholm	» 80 » ,
» Svensson, Martin,	» 80 » ,
» Tamm	» 80 » ,
» Tjällgren	» 80 » ,
» Undén	» 80 » ,
» Wagnsson	» 80 » ,
» Wistrand	» 80 » ,
» Åkerberg	» 80 » .

Anställdes val av sex suppleanter för de valmän, som av kammaren fått i uppdrag att utse ej mindre riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare än även riksdagens militieombudsman och dennes efterträdare; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit till suppleanter utsedda:

herr Karlsson, Gottfrid,	med 62 röster,
» Magnusson, Theodor,	» 62 » .
» Rahmn	» 62 » .
» Sylwan	» 62 » ,
» Andersson, Verner,	» 62 » .
» Strand	» 62 » .

sedan ordningen dem emellan blivit genom lottning bestämd.

Herr statsrådet *Strindlund* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 62, angående bemyndigande för vattenfallsstyrelsen att försälja eller bortbyta tomter och områden från de under styrelsens förvaltning ställda fastigheter;

nr 63, angående nybyggnad för länsstyrelsen i Västmanlands län;

nr 67, angående disposition av statens järnvägar tillkommande ytterligare utdelning å bevakad fordran i Jönköping—Gripenbergs järnvägsaktiebolags konkurs; samt

nr 69, angående bestridande av kostnader för kronans deltagande i utvidgad reglering av Skattungen och Oresjön i Dalälvens flodområde.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 56, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 79 § 2 mom. lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 61, angående stipendier åt studerande vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet m. m.; och

nr 64, angående anslag för budgetåret 1939/40 till värme- och ventilationsanläggningar i operabyggnaden m. m.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 65, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. förordningen den 22 juni 1934 (nr 320) angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom; och

nr 66, angående rätt för laboratorn S. V. Runnström att för löneklassplacering tillgodoräkna viss tjänstgöring.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 70, angående försäljning till Stockholms frivilliga motorbåtsflottilj av fastigheten Djurö 1³¹ i Djurö socken av Stockholms län; samt

nr 71, angående ändrad disposition av Gävle minfond.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 1, angående regleringen för budgetåret 1939/40 av utgifterna under rikstatsens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna;

nr 15, angående utgifterna å tilläggsstaten för budgetåret 1938/39 för kapitalinvestering i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk;

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag om anslag å tilläggsstat till kapitalinvestering i luftfartsfonden;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag å tilläggsstat till lokaler åt generaltullstyrelsen;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39, i vad propositionen avser första huvudtiteln;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39 under andra huvudtiteln gjorda framställning om anslag till vissa nybyggnadsarbeten m. m. vid statens uppfostringsanstalt å Bona;

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39, i vad propositionen avser tredje huvudtiteln; samt

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39, i vad propositionen avser fjärde huvudtiteln.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39, i vad propositionen avser femte huvudtiteln.

Punkterna 1—3.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 4.

Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen att till Statliga och kommunala beredskapsarbeten å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor.

Anslag till beredskapsarbeten.

Utskottet hade i den nu föredragna punkten anfört:

»Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet vill för sin del särskilt understryka angelägenheten av att till prövning upptages frågan, huruvida icke även andra kommuner än dem, för vilka beredskapsarbeten hittills i första hand varit avsedda, böra beredas möjligheter att erhålla statsbidrag till dylika arbeten.

Under återopande härav hemställer utskottet, att riksdagen må till Statliga och kommunala beredskapsarbeten å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor.»

Reservation hade anmälts av herr *Domö*, som dock ej antytt sin mening.

Herr **Svensson, Martin**: Herr talman! Vid denna punkt har fogats en reservation av herr *Domö*. Som reservanten inte är här närvarande och inte heller har i betänkandet lämnat någon motivering, ber jag med några ord få klargöra reservationens innebörd.

Det förhåller sig i fråga om anslaget till kommunala och statliga beredskapsarbeten så, att man under de senare åren kunnat begränsa anslaget att avse arbeten å vissa bestämda områden, där större arbetslöshet är rådande. Nu uppger departementschefen, att arbetslösheten är i stigande, och att ett antal nya kommuner tillkommit, vilka behöva understöd av statsmedel. I denna del yttrar departementschefen: »Det torde vidare bliva nödvändigt att upptaga till prövning, huruvida icke även andra kommuner, inom vilka arbetslösheten visar tendens till stegring, än dem, för vilka beredskapsarbetena hittills i första hand varit avsedda, böra kunna erhålla möjligheter att sysselsätta arbetslösa vid beredskapsarbeten.»

Utskottet har med hänsyftning härpå gjort följande uttalande: »Utskottet vill för sin del särskilt understryka angelägenheten av att till prövning upptages frågan, huruvida icke även andra kommuner än dem, för vilka beredskapsarbeten hittills i första hand varit avsedda, böra beredas möjligheter att erhålla statsbidrag till dylika arbeten.»

Uttalandet innebär ett tillstyrkande från statsutskottet att riksdagen måtte medgiva, att nya kommuner skola få del i anslaget, och härom är ingenting att säga. Men då säkerligen i detta uttryckssätt kan inläggas en rätt för nya

Anslag till beredskapsarbeten. (Forts.)

kommuner i allmänhet att erhålla statsbidrag för dessa arbeten, har reservanten önskat, att riksdagen skulle mera detaljerat ha angivit, under vilka förutsättningar en kommun skall kunna komma i åtnjutande av bidrag från detta anslag. Jag anser för övrigt, att det även för departementschefen hade varit en hållpunkt, om riksdagen mera detaljerat uttalat sin mening härvidlag. Säkertligen kommer han att erhålla ett så stort antal ansökningar om statsbidrag, att det för honom skulle ha inneburit ett stöd, om riksdagen uttryckligen angivit vilka förutsättningar, som böra föreligga för att vederbörande kommuner skola kunna erhålla del i anslaget. Det blir annars för departementschefen en ganska grannliga uppgift att på ett rättvist sätt kunna sälla de framställningar, som ingivas. Reservationen avser således inte någon nedprutning i anslaget, utan reservanten har endast önskat framhålla vissa av mig nu antydda synpunkter.

Såsom läget är, vill jag för min del inte göra annat yrkande än om bifall till vad statsutskottet hemställt och endast få vad jag här yttrat taget till protokollet. Jag ber således att få yrka bifall till statsutskottets hemställan i nu förevarande punkt.

Herr Pauli: Herr talman! Det kan ju kanske tyckas överflödigt att från utskottets sida något ytterligare säges än vad betänkan det innehåller, eftersom den ärade talaren, som nyss yttrade sig, icke framställt något annat yrkande än om bifall till utskottets hemställan. Men då saken diskuterades vid utskottets plenum, har det visat sig, att man från högerhåll haft en önskan att på denna punkt göra en liten demonstration. Jag skulle bara ha velat, att syftet med denna demonstration hade framträtt litet klarare än fallet är. Här begär den siste ärade talaren närmare direktiv från riksdagens sida huru regeringen skall gå till väga, när framställningar komma från kommuner belägna inom andra områden än dem, som hittills ansetts böra särskilt komma i fråga. Jag är visserligen inte fackmannamässigt insatt i regeringens sätt att handlägga dessa ärenden, men jag tror, att jag skall kunna lugna herr Svensson i Kompersmåla med uttalandet att han kan vara förvissad om att regeringen är fullt i stånd att klara upp dessa saker utan några ytterligare anvisningar från riksdagen.

Vad beträffar den utvidgning av anslaget, som har begärts rent geografiskt sett och att anslaget alltså även skulle komma att fördelas på kommuner inom helt nya områden, är det ganska lätt att förstå, varför ett sådant förslag framstälts. Om man kastar en blick på den tabell över arbetslöshetssiffrorna, som är fogad till propositionen, så visar denna tabell att utöver de norrländska länen och avsevärda trakter i Bohuslän även vissa andra län förete en ganska påfallande stegring av arbetslösheten. Att man under sådana förhållanden finner det naturligt, att regeringen i fråga om anslagets fördelning framställer en sådan önskan som den vi nu diskutera och att utskottet understryker detta, kan väl inte väcka förvåning på något håll. Jag har alltså endast velat säga, att jag tror, att de bekymmer, som här i kammaren framburits av herr Svensson i Kompersmåla och i utskottet även av en partikamrat till honom, äro tämligen utan grund, och jag ber liksom den siste ärade talaren att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr statsrådet Möller: Herr talman! Jag skall bara be att få lämna en upplysning till denna debatt.

Det, som här föreslås, är i själva verket ingenting nytt. Regeringen har tidigare ansett sig oförhånrad att lämna statsbidrag till kommunala beredskapsarbeten även åt kommuner, som icke ligga i de delar av landet, vilka man

Anslag till beredskapsarbeten. (Forts.)

betraktar som särskilt arbetslöshetsstyngda. På den punkten föreslås alltså ingen nyhet. Men det har visat sig, att de begärda beloppen med hänsyn till de kolossala behoven av beredskapsarbeten, särskilt i Västernorrland, Norrbotten och Bohuslän, icke ha medgivit utlämnande av statsbidrag till företag å orter, som i och för sig borde ha varit berättigade att erhålla sådant. Därför ingår den anmärkning, som gjorts i propositionen, att man vill ha möjlighet att i något större utsträckning än hittills lämna understöd även åt kommuner på andra orter än som i regel ansetts böra ifrågakomma, bara som ett led i motiveringen för storleken av det anslagsbelopp, som här begäres. Uttalet har alltså inte tillkommit i avsikt att införa någon ny princip för fördelningen av pengarna. Det kanske är skäl att detta blir sagt, eftersom man varit tveksam om vad som menades med den formulering av grunderna för anslaget fördelning, som givits i propositionen.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad utskottet i förevarande punkt hemställt.

Punkterna 5—9.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 10.

Lades till handlingarna.

Vid förnyad föredragning av statsutskottets utlåtande nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39 under sjunde huvudtiteln gjorda framställning om anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtande nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39 gjorda framställning om anslag till kapitalinvestering för utbyggande av fångvårdens ungdomsanstalt å Skenäs. *Anslag till utbyggande av fångvårdens ungdomsanstalt å Skenäs.*

I proposition nr 2 hade Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten föreslagit riksdagen att såsom kapitalinvestering i statens allmänna fastighetsfond till Utbyggande av fångvårdens ungdomsanstalt å Skenäs å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 485,000 kronor.

Utskottet hade i det nu föreliggande utlåtandet yttrat:

»Utskottet, som finner behovet av en ytterligare utbyggnad av Skenäsanstalten klart ådagalagt, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet önskar därvid särskilt betona angelägenheten av att inom anstalten tillgänglig arbetskraft i största möjliga utsträckning anlitas för byggnadsarbetenas utförande.

Under åberopande härav hemställer utskottet, att riksdagen må såsom kapitalinvestering i statens allmänna fastighetsfond till Utbyggande av fångvårdens ungdomsanstalt å Skenäs å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 485,000 kronor.»

Herr Svensson, Martin: Herr talman! Sedan statsutskottet behandlade detta ärende, har tredje avdelningen blivit inbjuden till Skenäs av ungdomsfängelnsnämnden och hade då tillfälle att övervara en session, där nämnden

Anslag till utbyggande av fångvårdens ungdomsanstalt å Skenäs. (Forts.)
behandlade dessa nya ärenden. För dem som voro närvarande var det mycket intressant och lärorikt att ta del av det sätt, varpå nämnden arbetar, och samtliga hade säkerligen en stark känsla av tillfredsställelse över vad de där fingo iakttaga. Emellertid föranledde besöket, att samtliga tredje avdelningens medlemmar kommo till något ändrad uppfattning i en punkt i det kungliga förslaget. Det föreslås att bygga ytterligare en logementsbyggnad, den tredje i ordningen, och att förlägga den på ganska stort avstånd från den första och den andra logementsbyggnaden. Avståndet blir 600 meter till lantbruksbyggnaderna och därifrån ytterligare ungefär ett par hundra meter till den nya byggnadstomten. Emellertid är avsikten att ha gemensamt kök, och då skulle maten transporteras den långa vägen från logementsbyggnaden nr 1 till nr 3. Samtliga inom avdelningen ha ansett detta inte vara fullt ändamålsenligt. Det kommer att leda till ökad driftkostnad, och sannolikt kommer det med tiden att visa sig vara så besvärligt att transportera maten så lång väg, att framtällning kommer att göras om att bygga ett särskilt kök för den tredje logementsbyggnaden. Därigenom komma anläggningskostnaderna att stiga och även driftkostnaderna att bli onödigt stora. Detta har föranlett avdelningen att föreslå, att det må tagas i övervägande, om inte den tredje logementsbyggnaden kunde förläggas närmare de två förutvarande. Vid besök på platsen ansåg man, att lämplig byggnadstomt stod att finna.

Jag vill därför föreslå i stället för den motivering, som finnes i betänkandet nr 24, en annan motivering, så lydande:

»Utskottet finner behovet av en ytterligare utbyggnad av Skenäsanstalten klart ådagalagt. Utskottet har därför intet att erinra mot att de planerade nybyggnaderna komma till utförande. Vid besök å Skenäs har utskottet emellertid erhållit den uppfattningen, att driftkostnaden för den utbyggda anstalten skulle kunna begränsas, därest den nya logementsbyggnaden förlades på ett kortare avstånd från anstalten i övrigt än det föreliggande förslaget avser. Utskottet finner därför önskvärt, att en omprövning verkställes av frågan rörande logementsbyggnadens förläggning, innan arbetet med dennas utförande påbörjas. I övrigt vill utskottet allenast betona angelägenheten av att inom anstalten tillgänglig arbetskraft i största möjliga utsträckning anlitas för arbetenas utförande.

Under återopande härav hemställer utskottet» o. s. v., samma kläm som nu finnes i utskottets betänkande nr 24.

Ett likalydande förslag till ändring av utskottsmotiveringen kommer att framläggas i andra kammaren.

Jag skall således, herr talman, be att få yrka bifall till utskottets kläm med den motivering, som jag nyss lämnat här.

Herr statsrådet **Westman**: Jag beklagar, att jag på grund av vistelse i medkammaren blivit förhindrad att höra det anförande, som den föregående ärade talaren hållit, men jag har fått veta, vad hans yrkande går ut på. Såvitt jag kunnat förstå, har han här hävdad den synpunkten, att man genom att förlägga den nya logementsbyggnad, som är föreslagen att uppföras vid Skenäs, något närmare de övriga byggnaderna skulle kunna vinna en besparing. Denna synpunkt är naturligtvis mycket viktig och bör på intet sätt förbises. men jag har tillåtit mig framhålla i yttrandet till statsverkspropositionen, att det också finns en annan synpunkt att beakta, den nämligen, att det vid dessa anstalter är synnerligen önskvärt, att man kan vidta en uppsortering av klientelet, så att man håller tillsammans i samma grupp de ynglingar, som äro lämpade för att vistas tillsammans. Detta är en synpunkt, som är synnerligen viktig. Man kan, när det är fråga om dessa ungdomsanstalter, där ju

Anslag till utbyggande av fångvårdens ungdomsanstalt å Skenäs. (Forts.)
en uppfostran i frihet skall äga rum, inte vara nog försiktig, när det gäller att förhindra att element, som ha hunnit längre bort ifrån den normala ståndpunkt, som ungdom bör inta i fråga om karaktär och uppförande, få tillfälle till att utöva ett nedrivande inflytande på sina kamrater. Jag har därför ansett, att då ju besparingen i alla fall inte kan bli så stor, men denna uppfostringssynpunkt skulle kunna bli lidande, man borde gå med på fångvårdsstyrelsens och byggnadsstyrelsens förslag om att byggnaderna förlades på ett visst avstånd från varandra. Det är emellertid givet, att vare sig riksdagen bifaller utskottets förslag eller reservationen, skall jag efter de erinringar, som här äro gjorda, underkasta frågan en ny omprövning och därvid efter bästa förstånd väga dessa båda synpunkter emot varandra på nytt.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, yttrade herr talmannen, att med anledning av vad därunder yrkats propositioner komme att framställas särskilt beträffande utskottets hemställan och särskilt angående motiveringen.

På gjord proposition bifölls vad utskottet i det under behandling varande utlåtandet hemställt.

Vidkommande motiveringen, fortsatte herr talmannen, hade endast yrkats, av herr *Svensson, Martin*, att densamma skulle godkännas i följande ändrade avfattning:

»Utskottet finner behovet av en ytterligare utbyggnad av Skenäsanstalten klart ådagalagt. Utskottet har därför intet att erinra mot att de planerade nybyggnaderna komma till utförande. Vid besök å Skenäs har utskottet emellertid erhållit den uppfattningen, att driftkostnaderna för den utbyggda anstalten skulle kunna begränsas, därest den nya logementsbyggnaden förlades på ett kortare avstånd från anstalten i övrigt än det föreliggande förslaget avser. Utskottet finner därför önskvärt, att en omprövning verkställs av frågan rörande logementsbyggnadens förläggning, innan arbetet med dennas uppförande påbörjas. I övrigt vill utskottet allenast betona angelägenheten av att inom anstalten tillgänglig arbetskraft i största möjliga utsträckning anlitas för arbetenas utförande.»

Sedermera gjordes propositioner, först på godkännande av utskottets motivering oförändrad samt vidare enligt herr *Martin Svenssons* yrkande; och förklarades den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Föredrogos ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39 under kapitalbudgeten gjorda framställning om anslag till kapitalinvestering i fonden till låneunderstöd för beredande av lån till vissa enskilda anstalter för kirurgisk tuberkulos;

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39 gjord framställning om anslag till kapitalinvestering i fonden för förslag till statsverket till omkostnader för statlig lagerhållning; samt

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning under kapitalbudgeten i fråga om överföring till statens allmänna fastighetsfond av vissa fastigheter m. m.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Vid förnyad föredragning av bankoutskottets utlåtande nr 3, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning angående anslag för anordnande av

skyddsrum för riksbankens personal m. m., bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Föredrogos ånyo första lagutskottets utlåtanden:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 2 juni 1911 (nr 43 s. 1) om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar; och

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av lagen den 15 juni 1934 (nr 255) angående anteckning om innehav av fordringshandling på grund varav in-teckning beviljats i fast egendom m. m.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogos ånyo jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1938/39 under nionde huvudtiteln gjorda framställningar; och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1938/39, i vad propositionen avser kapitalinvestering för rörelsekapital för Alnarps egendom, mejeri och trädgårdar.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Vid förnyad föredragning av statsutskottets utlåtande nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt föreningen till minne av Konung Oscar I och Drottning Josephina för verksamheten vid åkerbrukskolonien Hall, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 62, 63, 67 och 69 blevo desamma på begäran bordlagda.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 3, angående regleringen för budgetåret 1939/40 av utgifterna under riksstans tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönereglering för vissa tjänstemän vid utrikesförvaltningen jämte en i ämnet väckt motion; och

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till internationell hjälpverksamhet till förmån för spanska nödställda; samt

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 52 § sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321); och

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om statlig krigsförsäkring m. m. och lag angående ändring av 35 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12.07 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Fredagen den 10 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Wigforss* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 72, med förslag till förordning om visst undantag från stämpelpikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften m. m.

Justerades protokollen för den 4 och den 7 innevarande månad.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Linder* för tiden från och med den 11 till och med den 20 i denna månad.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 15, angående utgifterna å tilläggsstaten för budgetåret 1938/39 för kapitalinvestering i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk;

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag å tilläggsstat till kapitalinvestering i luftfartsfonden;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag å tilläggsstat till lokaler åt generalfullstyrelsen;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor beträffande den allmänna lönereregleringen;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor beträffande vissa gemensamma anslagsberäkningar; samt

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor beträffande ändring av tillämpningsområdet för olika anslagstyper.

Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1938/39 under nionde huvudtiteln gjorda framställningar; och

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1938/39, i vad propositionen avser kapitalinvestering för rörelsekapital för Alnarps egendom, mejeri och trädgårdar.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

År 1939 den 8 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse riksdagens justitieombudsman; och befunnos efter valförrättningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

herr revisionssekreteraren
Nils Teodor Ljunggren samtliga avgivna eller 42 röster,
i följd varav herr revisionssekreteraren Nils Teodor Ljunggren blivit till riksdagens justitieombudsman utsedd.

M. Svensson.

Axel Lindqvist.

L. Tjällgren.

Carl Björling.

År 1939 den 8 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse den man, som skall efterträda riksdagens justitieombudsman, ifall denne, innan nästa lagtima riksdag anställt nytt val av justitieombudsman, skulle med döden avgå, samt utöva ämbetet under den tid, justitieombudsmannen kan vara av svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad; och befunnos efter valförrättningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

herr revisionssekreteraren
Knut Harald Nissen samtliga avgivna eller 42 röster,
i följd varav herr revisionssekreteraren Knut Harald Nissen blivit utsedd till justitieombudsmannens efterträdare.

M. Svensson.

Axel Lindqvist.

L. Tjällgren.

Carl Björling.

År 1939 den 8 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse riksdagens militieombudsman; och befunnos efter valförrättningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

företvarande statsrådet Frans Gustaf Sture Centerwall 40 röster,
i följd varav företvarande statsrådet Frans Gustaf Sture Centerwall blivit till riksdagens militieombudsman utsedd.

M. Svensson.

Axel Lindqvist.

L. Tjällgren.

Carl Björling.

År 1939 den 8 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse den man, som skall efterträda riksdagens militieombudsman, ifall denne, innan nästa lagtima riksdag anställt nytt val av militieombudsman, skulle med döden avgå, samt utöva ämbetet under den tid, militieombudsmannen kan vara av svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad; och befunnos efter valförrättningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

herr byråchefen
Carl Gustaf Ingemar Hellquist samtliga avgivna eller 40 röster,
i följd varav herr byråchefen Carl Gustaf Ingemar Hellquist blivit utsedd till militieombudsmannens efterträdare.

M. Svensson.

Axel Lindqvist.

L. Tjällgren.

Carl Björling.

På framställning av herr talmannen beslöts att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels ock till skrivelser till Konungen med anmälan om de verkställda valen.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 62, angående bemyndigande för vattenfallsstyrelsen att försälja eller bortbyta tomter och områden från de under styrelsens förvaltning ställda fastigheter;
nr 63, angående nybyggnad för länsstyrelsen i Västmanlands län;
nr 67, angående disposition av statens järnvägar tillkommande ytterligare utdelning å bevakad fordran i Jönköping—Gripenbergs jernvägsaktiebolags konkurs; samt
nr 69, angående bestridande av kostnader för kronans deltagande i utvidgad reglering av Skattungen och Oresjön i Dalälvens flodområde.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtanden nr 3, 30 och 31 samt andra lagutskottets utlåtanden nr 1 och 2.

På framställning av herr talmannen beslöts att statsutskottets utlåtande nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönerreglering för vissa tjänstemän vid utrikesförvaltningen jämte en i ämnet väckt motion, skulle på föredragningslistan för morgondagens sammanträde uppföras närmast före samma utskotts utlåtande nr 3, angående regleringen för budgetåret 1939/40 av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

Föredrogos och bordlades på begäran Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 72.

Anmäldes och bordlades jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark;

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående medgivande för Kungl. Maj:t att i vissa fall försälja kronoegendom m. m.;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att biträda ackordsuppgörelser i fråga om kronans fordringar för försälda kronoegendomar;

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss åt lotsverket upplåten mark vid Halmstads lotsplats;

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående vissa ändringar i lagen den 13 maj 1932 (nr 107) om häradsallmänningar; samt

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa områden av renbeteslanden.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.10 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.